

DATGANIAD DARPARIAETH LLEIAFSWM REFENIW BLYNYDDOL 2025/26

1. Pan fo'r Cyngor yn ariannu gwariant cyfalaf trwy ddyled, rhaid iddo roi adnoddau o'r neilltu er mwyn ad-dalu'r ddyled yn ddiweddarach. Mae'r swm gaiff ei godi ar y gyllideb refeniw ar gyfer ad-dalu'r ddyled yn cael ei adnabod fel y Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw (DLIR neu MRP), er nad oes lleiafswm statudol wedi bod ers 2008. Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn gofyn i'r Cyngor roi ystyriaeth i Ganllaw Llywodraeth Cymru *Canllaw ar y Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw* (Canllaw LIC) a gyhoeddwyd ddiwethaf yn 2018.
2. Nod cyffredinol Canllaw LIC yw sicrhau y caiff y ddyled ei had-dalu dros gyfnod sydd naill ai'n cyfateb yn rhesymol i'r cyfnod y mae'r gwariant cyfalaf yn darparu buddion ynddo, neu, yn achos benthyca gaiff ei gefnogi gan Grant Cynnal Refeniw'r Llywodraeth, dros gyfnod sy'n cyfateb yn rhesymol i'r cyfnod sydd dan sylw wrth bennu'r grant.
3. Mae Canllaw LIC yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad DLIR yn flynyddol, ac yn darparu nifer o opsiynau ar gyfer cyfrifo swm darbodus o DLIR, ond nid yw'n atal defnyddio dulliau eraill addas. Mae'r datganiad a ganlyn yn ymgorffori opsiynau a argymhellir yn y Canllaw yn ogystal â dulliau darbodus a benderfynwyd yn lleol.
4. Mae DLIR yn cael ei gyfrifo trwy gyfeirio at y gofyniad cyllido cyfalaf (GCC), sef cyfanswm gwariant cyfalaf y gorffennol sydd eto i'w ariannu'n barhaol. Nodir bod yn rhaid ad-dalu dyled ac felly ffurf ariannu dros dro yn unig ydyw. Cyfrifir y GCC o fantolen y Cyngor yn unol â Chôd Darbodus y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Gwariant Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol, rhifyn 2021.
 - Ar gyfer gwariant cyfalaf a wnaed cyn 1 Ebrill 2008, ac ar gyfer gwariant cyfalaf wedi'i gefnogi a wnaed ar y dyddiad hwnnw neu wedi hynny, caiff y DLIR ei bennu trwy godi'r gwariant dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr asedau mewn taliadau hafal yn cychwyn yn y flwyddyn ar ôl gwneud y gwariant cyfalaf. Mesur darbodus o oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ystod amrywiol o asedau yw 50 mlynedd ac yn unol â'r rheoliadau blaenorol oedd yn berthnasol ar 31 Mawrth 2008, yn ymgorffori "Addasiad A" o £1.9m.
 - Ar gyfer gwariant cyfalaf heb ei gefnogi a wnaed ar ôl 31 Mawrth 2008, caiff y DLIR ei bennu trwy godi'r gwariant dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr asedau perthnasol mewn taliadau hafal yn cychwyn yn y flwyddyn ar ôl i'r ased ddod yn weithredol. Caiff DLIR ar dir rhydd-

ddaliadol a brynir ei godi dros 50 mlynedd. Caiff DLIR ar wariant nad yw'n perthyn i asedau sefydlog ond sydd yn wariant cyfalaf yn ôl rheoliadau neu gyfarwyddiadau ei godi dros 20 mlynedd.

- Ar gyfer asedau a geir trwy brydlesau cyllidol neu'r Fenter Gyllid Preifat, pennir bod y DLIR yn hafal i'r elfen o rent neu ffi gaiff ei hysgrifennu yn erbyn yr ymrwymiad ar y fantolen.
 - Ble rhoddir asedau, a oedd yn arfer bod yn brydlesau gweithredol, ar y fantolen oherwydd mabwysiadu SAARh 16, Safon Cyfrifeg Prydlesau, a ble mae gwerth yr asedau hyn wedi eu haddasu i ystyried croniadau, taliadau o flaen llaw, premiwm a/neu gymhelliant, yna addasir y gost DLIR fel bod y tâl ar gyfer DLIR dros oes y brydles yn adlewyrchu gwerth yr ased hawlddefnydd a gydnabyddir ar drosglwyddiad yn hytrach na'r ymrwymiad.
 - Ar gyfer benthyciadau gwariant cyfalaf i drydydd parti, sy'n cael eu hadalu mewn rhandaliadau blynyddol neu amlach, ni fydd y Cyngor yn gwneud DLIR. Yn hytrach bydd yn rhoi derbyniadau cyfalaf sy'n deillio o'r ad-daliadau prifswm o'r neilltu i leihau y Gofyn Cyllido Cyfalaf (GCC).
5. Ni fydd gwariant cyfalaf a wneir yn 2025/26 yn destun ffi DLIR hyd nes 2026/27 neu'n ddiweddarach.
6. Yn seiliedig ar amcangyfrif diweddaraf y Cyngor o'i Ofyn Cyllido Cyfalaf ar 31 Mawrth 2025, mae'r gyllideb ar gyfer DLIR wedi ei bennu fel a ganlyn:

	31.03.2025 Amcan GCC £m	2025/26 Amcan DLIR £m
Gwariant cyfalaf cyn 01.04.2008 a gwariant cyfalaf gyda chefnogaeth wedi 31.03.2008	133.0	2.7
Gwariant cyfalaf heb gefnogaeth wedi 31.03.2008	50.5	2.6
Prydlesau a Menter Cyllid Preifat *	5.7	1.0
Cyfanswm Cronfa Gyffredinol	189.2	6.3

* Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf agoriadol a'r DLIR am 2024/25 ac ymlaen i flynyddoedd dilynol yn cynnwys cynnydd oherwydd newid yn y dull cyfrifo am brydlesau.

7. Derbyniadau Cyfalaf – Mae enillion o werthu asedau cyfalaf yn cael eu dynodi fel derbyniadau cyfalaf, ac yn cael eu defnyddio fel arfer i ariannu gwariant cyfalaf newydd. Yn lle hynny, pan fydd y Cyngor yn penderfynu defnyddio'r derbyniadau cyfalaf i ad-dalu dyled a thrwy hynny lleihau'r GCC, bydd y cyfrifiad DLIR yn cael ei addasu fel a ganlyn:
- Bydd derbyniadau cyfalaf sy'n codi o dderbyn ad-daliadau prifswm ar fenthyciadau cyfalaf i drydydd parti yn cael eu defnyddio i ostwng y tâl DLIR ar yr un benthyciadau yn y flwyddyn y'u derbynir, os o gwbl.
 - Bydd derbyniadau cyfalaf sy'n codi o dderbyn ad-daliadau prifswm ar brydlesau cyllidol sy'n dderbyniadwy yn cael eu defnyddio i ostwng tâl DLIR ar y swm caffael yr ased wedi ei brydlesu yn y flwyddyn y'u derbynir, os o gwbl.
 - Bydd derbyniadau cyfalaf sy'n deillio o asedau eraill a adnabyddir fel rhan o gyfrifiad DLIR y Cyngor yn cael eu defnyddio i leihau'r tâl DLIR mewn perthynas â'r un asedau dros gyfnod hyd at oes ddefnyddiol sy'n weddill, gan ddechrau yn y flwyddyn ar ôl cymhwyso'r dderbynneb.
 - Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf eraill a gymhwysir i ad-dalu dyled yn cael eu defnyddio i leihau DLIR mewn hyd at 10 rhandaliad cyfartal gan ddechrau yn y flwyddyn ar ôl cymhwyso'r dderbynneb.